

MESTNA OBČINA MARIBOR
Urad za komunalno, promet in prostor
Ulica heroja Staneta 1, SI-2000 Maribor
E: mestna.obcina@maribor.si
T: 02.2201 000

SKUPNA OBČINSKA UPRAVA MARIBOR
Skupna služba varstva okolja
Ulica heroja Tomšiča 2, 2000 Maribor
E: info.okolje@maribor.si
T: 02 2201 445

Zadeva: Načrt krajinske ureditve dela Stražunskega gozda za postavitve gozdne učilnice in prostora za doživljanje narave ter sprostitev za starejše starostne skupine

1. PREDMET NALOGE, OBMOČJE OBRAVNAVE, PRAVNE PODLAGE

1.1. PREDMET NALOGE

Predmet naloge je priprava idejne zasnove projekta (IZP) in projekta za izvedbo (PZI) projektne dokumentacije krajinske arhitekture za postavitve gozdne učilnice in prostora za doživljanje narave ter sprostitev za starejše starostne skupine v Stražunskem gozdu.

S tem projektom želimo združiti več predlogov participativnega proračuna in vizij glede ureditve Stražunskega gozda. Po eni strani želimo uresničite pobude občanov, ki so v okviru participativnega proračuna predlagali in tudi izglasovali več projektov za postavitve površin za druženje in rekreacijo. Hkrati pa bo projekt namenjen dvema najbolj zastopanima ciljnim skupinama v Stražunskem gozdu:

- otrokom osnovnih šol in vrtcev, katerih dejavnosti se pogosto odvijajo na tem območju (naravoslovni in športni dnevi, popoldanske aktivnosti vrtčevskih otrok in staršev ipd.) in
- starejšim občanom, ki številčno obiskujejo gozd, vendar zanje še ni ustreznih vsebin, ki bi bile namenjene razgibavanju, druženju in sprostivni (dodana socialna nota).

V načrt bo zato zajeta tako infrastruktura za sprostitev, druženje in igro v gozdu, kot tudi izobraževalne in ozaveščevalne vsebine o naravi, gozdnem prostoru in primernem obnašanju v naravnem okolju. Predmet ureditve sta dve prostorsko ločeni enoti:

1.1.1 Gozdna učilnica za otroke:

Obsega prostor za izobraževalne in ozaveščevalne vsebine o naravi, gozdnem prostoru in primernem obnašanju v naravnem okolju ter prostor za igro. Umestitev elementov v prostor mora zagotavljati izvedbo izobraževalnih dni v gozdu.

Infrastruktura umestitev gozdne učilnice:

Elementi gozdne učilnice za skupine do 35 otrok, se umestijo v prostor ob predpostavki, da se ohranijo vsa drevesa, ne posega se v drevesno in grmovno rast, izjemoma se, ob soglasju ZGS, odstranijo sušice. Podlaga tal naj ostane naravna, brez uporabe vnesenih materialov (pesek, sekanci, umetne mase, ipd.). Pri postavitvi učilnice v naravi je prepovedana uporaba gradbene mehanizacije in dovoljeni so le minimalnimi posegi v tla. Za učilnico v naravi naj se uporabi infrastruktura, ki je postavljena horizontalno in ne kviri vedute naravnega okolja. Sestavni elementi učilnice v naravi naj bodo razpršeni v manjše enote, ki smiselno tvorijo celoto. Elementi naj bodo iz naravnih materialov.

Vsebina:

Predstavitev Stražunske zgodbe naj obravnava gozd in njegov pomen za življenjsko pestrost, drevesne in grmovne ter živalske vrste značilne za to območje (netopirji, kačji pastirji, dvoživke, ptice, hrošči).

IZP naj vključuje inovativne rešitve/predloge za predstavitev vsebin Stražunskega gozda (pomen mestnega gozda, rastlinske in živalske vrste, tla,...) v obliki »neklasičnih« elementov/tabel. Le ti naj bodo zasnovani skladno s sodobnimi pristopi interpretacije narave.

1.1.2. Doživljanje narave in sprostitev za starejše starostne skupine:

Obsega prostor z elementi za doživljanje narave in sprostitev. Umestitev elementov v prostor naj vključuje npr. počivalnike za opazovanje drevesnih krošenj, doživljanje gozda, miru. Oprema naj bo zasnovana tako, da bo nevsiljivo umeščena v gozdni prostor, brez vizualnega izstopanja, poenotena oz. zlita z gozdom.

Infrastrukturalna umestitev prostora za doživljanje narave in sprostitev za starejše starostne skupine:

Elementi prostora za doživljanje narave in sprostitev za starejše se umestijo v prostor ob predpostavki, da se ohranijo vsa drevesa, ne posega se v drevesno in grmovno rast, izjemoma se, ob soglasju ZGS, odstranijo nevarne sušice. Podlaga tal naj ostane naravna, brez uporabe vnesenih materialov (pesek, sekanci, umetne mase, ipd.). Pri postavitvi elementov je prepovedana uporaba gradbene mehanizacije, dovoljeni so le minimalnimi posegi v tla. Prostor za doživljanje narave in sprostitev za starejše starostne skupine naj vsebuje minimalno število elementov, ki so postavljeni horizontalno in ki se vizualno vklapljajo v gozdni prostor. Sestavni elementi naj bodo razpršeni v manjše enote, ki smiselno tvorijo celoto. Elementi naj bodo iz naravnih materialov (les). Zaželeno je umestiti takšne elemente, ki bodo ustrezni tudi za funkcionalno ovirane osebe.

Vseбина:

Doživljanje narave in sprostitev z minimalistično zasnovanimi elementi, ki so zliti s prostorom in ki hkrati, preko inovativnih rešitev, nagovarjajo starejše obiskovalce h gibanju, občutenju in doživljanju gozda.

Na primer: objemi drevo, zadihaj svež zrak, poslušanje zvokov narave, opazovanje barv, meditacija, podesti za počitek in opazovane krošenj (princip Gozdne kopeli).

IZP naj vključuje inovativne rešitve/predloge, ki naj bodo zasnovane skladno s sodobnimi pristopi doživljanja narave (npr. nagovor obiskovalcem k občutenju gozda je vkomponiran na lesen počivalnik, podest, ...)

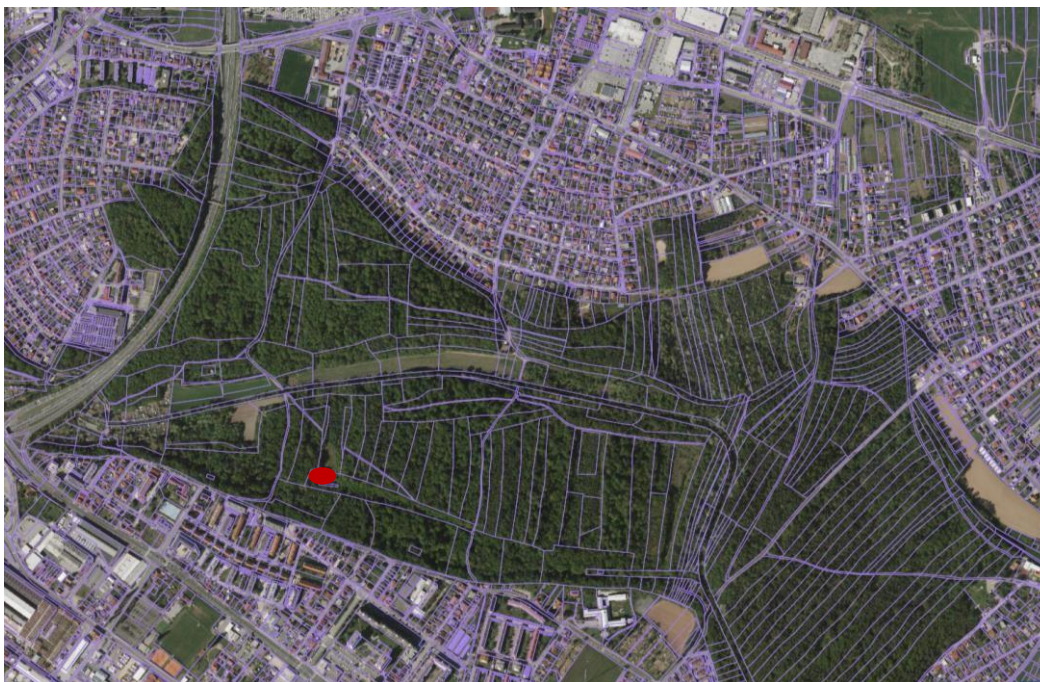
1.2. OBMOČJE OBRAVNAVE

Stražunski gozd je zadnji večji ostanek primestnih gozdov na območju Maribora, ki se je v zadnjih 200 letih zaradi pozidave občutno zmanjšal. Ker se gozd nahaja med stanovanjskimi površinami, sta poudarjeni rekreacijska, socialna in doživljajska funkcija. Vendar ima ta pester gozd velik pomen tudi za blaženje visokih poletnih temperatur v mestu, je vir kisika in ponor ogljikovega dioksida ter nenazadnje nudi življenjski prostor številnim živalskim in rastlinskim vrstam.

1.2.1. Gozdna učilnica

Območje obravnave je parcelna št. 2948, k. o. 681 Pobrežje, ki je v lasti MOM. Umestitev v prostor naj se načrtuje v zahodnem delu parcele, ki neposredno meji na gozdno jaso (označeno na karti z rdečo). Okvirna velikost ureditvenega območja je 2000 m² (pravokotnik s stranicami približno 40x50 m).

Projekt mora biti izdelan na način, da prostorsko in vsebinsko ne sega izven gabaritov navedenih parcelnih mej. Poseganje na območja utečenih poti ni dovoljeno.

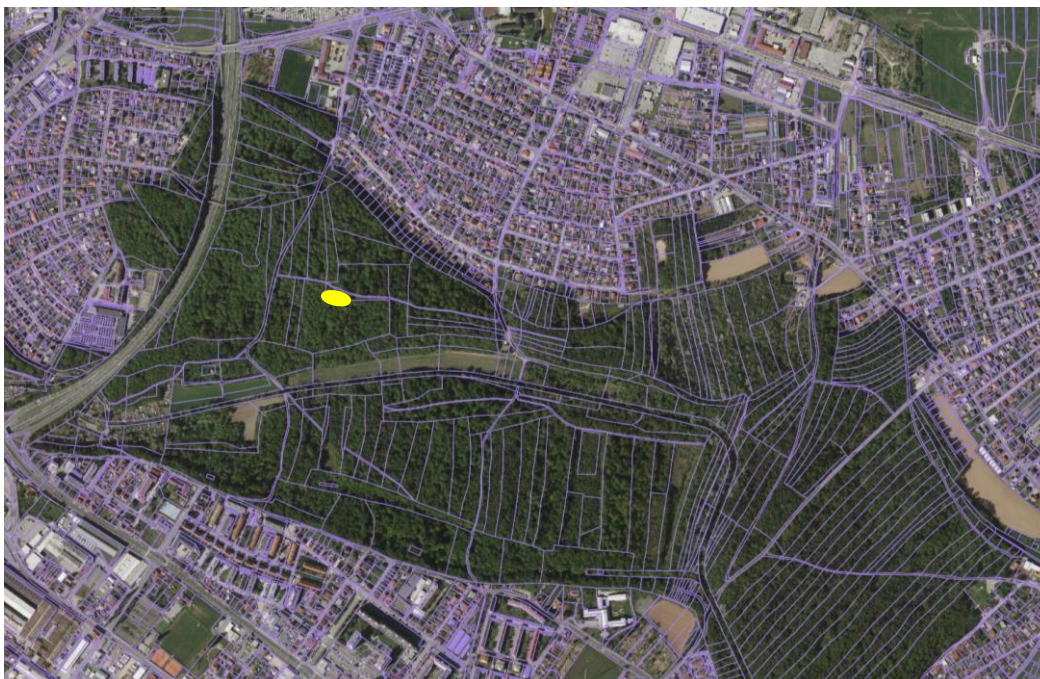

Lokacija je bila izbrana z več razlogov:

- občina je lastnica parcele,
- preplet gozda s travnatimi površinami,
- odmaknjenost od načrtovanih mirnih con (izviri in mlake),
- območje deluje kot križišče več sprehajalnih poti, ki povezujejo Tezno, Pobrežje in Brezje,
- bližina osnovnih šol in vrtcev (skupaj deset na razdalji manj kot 2 km), kar omogoča preživljanje učnih ur in igro v naravi,
- v bližini je izhodišče za obstoječo Pot netopirja Boromirja.

1.2.2. Doživljanje narave in sprostitev za starejše starostne skupine

Območje obravnave je parcelna št. 2640, k. o. 681 Pobrežje, ki je v lasti MOM. Umestitev v prostor naj se načrtuje južno od poteka sprehajalne poti (označeno na karti z rumeno). Okvirna velikost ureditvenega območja je 2450 m² (trikotnik s stranicami približno 25x70x80m). Projekt mora biti izdelan na način, da prostorsko in vsebinsko ne sega izven gabaritov navedenih parcelnih mej. Poseganje na območja utečenih poti ni dovoljeno.

Lokacija je bila izbrana z več razlogov:

- občina je lastnica parcele,
- ob Srčni in Energetski poti ter sprehajalnih poti, ki povezujejo Tezno, Pobrežje in Brezje,
- odmaknjenost od načrtovanih mirnih con (izviri in mlake) - dostopna tudi za funkcionalno ovirane osebe.

1.3. PRAVNE PODLAGE

- Po občinskem predpisu je Stražunski gozd zavarovan kot naravni spomenik (Odlok o razglasitvi naravnih znamenitosti na območju občine Maribor; Medobčinski uradni vestnik 17/1992).
- Država ga je določila tudi za ekosistemsko in oblikovano naravno vrednoto lokalnega pomena (Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot; Uradni list RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15 in 7/19).
- Občina Maribor ima Odlok o območju, v katerem se razglašajo gozdovi s posebnim namenom in o njihovi zaščiti (Medobčinski uradni vestnik št. 6/1983). V pripravi je nov odlok, s katerim se bo določil poseben režim gospodarjenja in uredila rabo teh gozdov, ki bo prilagojena potrebam meščanov in mesta.

2. POPIS DEL, FAZNOST IZDELAVE

- I. faza - Priprava idejne zasnove projekta (IZP), ki vključuje tudi:
 - usklajevanje idejne faze z naročnikom in soglasodajalci (ZRSVN, ZGS),
 - geodetski posnetek stanja,
 - pridobitev potrebnih soglasij (pridobi izvajalec),
 - pridobitev arborističnega mnenja za morebitne posege v drevesni sestoj na območju obdelave z razlogom zagotavljanja varnosti - padajoče suhe veje, drevesa ipd. (plača naročnik).
- II. faza - Priprava projekta za izvedbo (PZI), ki vključuje tudi:

- tehnične opise,
- popise del in materiala s projektantskim predračunom, pri čemer velja:
 - o materiali oz. elementi projekta naj bodo opisani na način, da ne preferirajo določene blagovne znamke zaradi nadaljnjih postopkov javnih naročil v skladu z ZJN 3.

IZP in PZI morata biti oddana v digitalnem in treh tiskanih izvodih.

3. ROK ZA IZVEDBO, PLAČILNI ROK

Faza	Rok izvedbe	Plan črpanja sredstev	
I.	1.10.2021	31.10.2021	75%
II.	15.11.2021	15.12.2021	25%

Izdelavo projekta plača naročnik v dveh delih. Podrobnosti bodo določene v pogodbi.

Pripravili:

Boštjan Dolenc, UKPP
 Mag. Živa Bobič Červek, SSVO, SOU Maribor
 Tea Drevenšek, SSVO, SOU Maribor

September, 2021